

6. SINIF TÜRKÇE İSİM TAMLAMALARI KONU ANLATIMI VE ÖRNEK SORU ÇÖZÜMLERİ

Öğrenme Hedefimiz: Belirtili, belirtisiz ve zincirleme isim tamlamalarını ayırt edebilir, eksik ekleri tamamlayabilir ve verilen kelimelerden doğru isim tamlamaları oluşturabiliriz.

1. İsim Tamlamasının Yapısı

İsim tamlamaları, en az iki ismin bir araya gelerek yeni bir anlam oluşturmasıdır. Tamlamalar iki temel öğeden oluşur:

TAMLAYAN (İlgi Eki)	TAMLANAN (iyelik Eki)
-ın, -in, -un, -ün / -nın, -nin...	-ı, -i, -u, -ü / -sı, -si, -su, -sü...

A) Belirtili İsim Tamlaması

Hem tamlayan hem de tamlanan ek alır. Sahiplik bildirir.

Örnek: **Kapı-n-ın kol-u** (Kimin kolu? Kapının)

Senin örneğin:

B) Belirtisiz İsim Tamlaması

Tamlayan ek almaz, sadece tamlanan ek alır. Genelde tür ve araç-gereç bildirir.

Örnek: **Okul çanta-sı**
(Ne çantası? Okul)

Senin örneğin:

Görsel: Okul çantası

C) Zincirleme İsim Tamlaması

En az üç ismin birbirine bağlandığı tamlamalardır. İç içe geçmiş tamlamalar gibidir.

Örnek: **Okul kapısı-n-ın anahtar-ı**

Küçük Bir Uygulama: Aşağıdaki kelimeleri kullanarak bir zincirleme isim tamlaması oluştur ve yaz.
(Kelimeler: Türk, dil, kural)

İsim Tamlamaları: Uygulama Vakti!

1. Tamlama Türünü Belirleyelim

Aşağıdaki tamlamaların türünü (Belirtili, Belirtisiz, Zincirleme) yanlarına yazınız.

- Okul çantası:
- Ayşe'nin kalemi:
- Evin kapısının kolu:
- Masa örtüsü:

2. Eksik Ekleri Tamamlayalım

Boşluklara uygun tamlama eklerini getirerek anlamlı tamlamalar oluşturunuz.

1. Defter _____ sayfa _____
2. Çocuk _____ oyuncak _____
3. Türkiye _____ başkent _____
4. Bahçe _____ kapı _____
5. Yol _____ son _____

3. Kelimelerden Tamlama Oluşturalım

Verilen kelimeleri kullanarak yanlarına birer isim tamlaması yazınız.

- Kitap / Kapak:
- Sınıf / Pano:
- Sokak / Lamba:
- Okul / Bahçe / Kapı:

4. Meydan Okuma & Değerlendirme

GÜNÜN SORUSU: İçinde hem 'Belirtili' hem de 'Zincirleme' isim tamlaması geçen bir cümle kurabilir misin?

İSİM TAMLAMALARI: PEKİŞTİRME TESTİ - 1

1. "Gözlük camı" tamlamasının türü nedir?

Cevap: Belirtisiz İsim Tamlaması. Çözüm: Tamlayan (gözlük) ek almamış, tamlanan (-ı) eki almıştır.

2. "Okulun müdürünün odası" tamlamasının türü nedir?

Cevap: Zincirleme İsim Tamlaması. Çözüm: En az üç isim (okul, müdür, oda) birbirine bağlanmıştır.

3. "Deniz mavisi" tamlamasında tamlayan ek almış mıdır?

Cevap: Hayır, almamıştır. Çözüm: Bu bir belirtisiz isim tamlamasıdır ve sadece tamlanan ek alır.

4. "Ayşe... kalem..." kelimelerini belirtili tamlama yapacak şekilde eklerle yazın.

Cevap: Ayşe'nin kalemi. Çözüm: Belirtili olması için her iki kelimenin de ek alması gerekir.

5. "Sokak lambası" tamlamasını belirtili isim tamlaması haline getirin.

Cevap: Sokağın lambası. Çözüm: Tamlayana ilgi eki (-in) eklenerek belirtili hale getirilmiştir.

6. "Kitabın sayfası yırtılmış." cümlesindeki tamlayanı (ilgi eki alan) bulun.

Cevap: Kitabın. Çözüm: İlgi eki (-in) alan sözcük tamlayandır.

7. "Odamın kapısı açık." cümlesindeki tamlananı (iyelik eki alan) bulun.

Cevap: Kapısı. Çözüm: İyelik eki (-ı) alan sözcük tamlanandır.

8. "Türkçe kitabının kapağı" tamlamasının türü nedir?

Cevap: Zincirleme İsim Tamlaması. Çözüm: "Türkçe kitabı" belirtisiz tamlaması, "kapağı" kelimesiyle tekrar bağlanmıştır.

İSİM TAMLAMALARI: PEKİŞTİRME TESTİ – 2

9. "Bilgisayar kablosu" tamlamasının türü nedir?

Cevap: Belirtisiz İsim Tamlaması. Çözüm: Tamlayan ek almamış, araç/tür belirtmiştir.

10. "Şehrin gürültüsü" tamlamasının türü nedir?

Cevap: Belirtili İsim Tamlaması. Çözüm: Hem tamlayan (-in) hem tamlanan (-ü) eki almıştır.

11. "Bebek", "araba" ve "koltuk" kelimeleriyle zincirleme tamlama oluşturun.

Cevap: Bebek arabasının koltuğu. Çözüm: Üç isim iyelik ve ilgi ekleriyle birbirine bağlanmıştır.

12. "Masasının ayağı" ifadesini belirtisiz tamlama haline dönüştürün.

Cevap: Masa ayağı. Çözüm: Tamlayandaki ilgi eki atılınca belirtisiz olur.

13. "Sınıfın duvar saati" tamlamasının türü nedir?

Cevap: Zincirleme İsim Tamlaması. Çözüm: "Sınıfın" tamlayanı, "duvar saati" belirtisiz tamlamasına bağlanmıştır.

14. "Suyun sesi" tamlamasında tamlayan eki hangisidir?

Cevap: -un eki. Çözüm: Su-y-un kelimesindeki -un ilgi (tamlayan) ekidir.

15. "Havanın sıcaklığı" tamlamasında tamlanan eki hangisidir?

Cevap: -ı eki. Çözüm: Sıcaklık-ı kelimesindeki -ı iyelik (tamlanan) ekidir.

16. "Çocuk edebiyatı" tamlamasının türü nedir?

Cevap: Belirtisiz İsim Tamlaması. Çözüm: Tamlayan ek almamış, tamlanan ek almıştır.

17. "Öğretmenin not defteri" tamlamasının türü nedir?

Cevap: Zincirleme İsim Tamlaması. Çözüm: Bir belirtili tamlayan ile bir belirtisiz tamlanan birleşmiştir.

İSİM TAMLAMALARI: PEKİŞTİRME TESTİ – 3

18. "Evlerin boyası" (Belirtili) -> Bu tamlamayı belirtisiz hale getirin.

Cevap: Ev boyası. Çözüm: Tamlayandaki ekler (-lerin) atılarak sadece tamlanan eki (-ı) bırakılmıştır.

19. "Yolun kenarı" tamlamasının türü nedir?

Cevap: Belirtili İsim Tamlaması. Çözüm: Her iki öge de tamlama eki almıştır.

20. "Vişne suyu" tamlamasının türü nedir?

Cevap: Belirtisiz İsim Tamlaması. Çözüm: Vişne ek almamıştır, su eki (-u) almıştır.

21. "Sınav kağıdının ucu" tamlamasının türü nedir?

Cevap: Zincirleme İsim Tamlaması. Çözüm: "Sınav kağıdı" (belirtisiz) birimi, "ucu" kelimesine bağlanmıştır.

22. "Okulun kapı" ifadesini belirtili tamlama yapmak için hangi eki eklemeliyiz?

Cevap: -sı eki (Okulun kapısı). Çözüm: Tamlanana iyelik eki eklenmelidir.

23. "Dünya kupası" tamlamasının türü nedir?

Cevap: Belirtisiz İsim Tamlaması. Çözüm: Dünya sözcüğü ek almamıştır.

24. Belirtili tamlamada tamlayan hangi ek grubunu alır?

Cevap: İlgî eklerini (-ın, -in, -un, -ün). Çözüm: Tamlayan daima ilgî ekini, tamlanan ise iyelik ekini alır.

25. "Kalemin ucu" tamlamasına bir kelime daha ekleyerek zincirleme yapın.

Örnek Cevap: Kalemin ucunun rengi. Çözüm: Mevcut tamlama başka bir isme ilgî ekiyle bağlanmıştır.

Tebrikler! 25 soruluk pratik maratonunu tamamladın. Artık bir tamlama uzmanısın!